III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

16. veebruar 2022,

ettepaneku kohta võtta vastu määrus, millega asutatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise amet

(CON/2022/4)

(2022/C 210/05)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

20. juulil 2021 võttis Euroopa Komisjon vastu ettepaneku, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega asutatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise amet ning muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ([1]) (edaspidi „AMLA määrus“).

Euroopa Keskpank (EKP) on seisukohal, et kavandatav määrus kuulub tema pädevusalasse, kuid EKPga ei ole kavandatava määruse osas konsulteeritud. Seetõttu kasutab EKP oma õigust esitada asjakohastele liidu institutsioonidele oma pädevusvaldkonnas arvamus kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikega 4. EKP arvamuse andmise pädevus põhineb aluslepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna AMLA määrus sisaldab sätteid, mis mõjutavad EKP ülesandeid seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega kooskõlas aluslepingu artikli 127 lõikega 6. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

Üldised märkused

1. Ülevaade ja sissejuhatavad märkused

1.1. EKP toetab komisjoni 20. juulil 2021 avaldatud neljast seadusandlikust ettepanekust koosnevat paketti, sealhulgas AMLA määrust, mille eesmärk on tugevdada liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eeskirju. Käesolev arvamus on esitatud AMLA määruse kohta. EKP on esitanud eraldi arvamused seadusandliku paketi ülejäänud kolme ettepaneku kohta – a) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ([2]) (edaspidi „esimene rahapesuvastane määrus“); b) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv mehhanismide kohta, mille liikmesriigid peaksid kehtestama, et hoida ära finantssüsteemi kasutamist rahapesu või terrorismi rahastamise jaoks, ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2015/849 ([3]) (edaspidi „kuues rahapesuvastane direktiiv“); ja c) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi määrus, mis käsitleb rahaülekannetes ja teatavates krüptovaraülekannetes edastatavat teavet (uuesti sõnastatud) ([4]).

([1]) COM(2021) 421 final.
([2]) COM(2021) 420 final.
([3]) COM(2021) 423 final.
([4]) COM(2021) 422 final.

1.2. Nagu varem märgitud ([5]), toetab EKP kindlalt liidu korda, mis tagab, et liikmesriikidel, liidu asutustel ja organitel ning ELis asuvatel kohustatud isikutel on tõhusad vahendid, et tõkestada liidu finantssüsteemi väärkasutamist rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil. EKP väljendas oma täielikku toetust ühtlustamispüüdluste eelmisele etapile ([6]), mille raames tugevdati Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise volitusi, ning tervitab järgmist etappi, mille raames luuakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise amet (AMLA).

1.3. EKP-le ei ole antud ülesannet teostada järelevalvet krediidiasutuste üle seoses finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamisega. Samuti ei võimaldaks aluslepingu artikli 127 lõige 6 anda EKP-le rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvevolitusi, kuna asjaomane säte piirab selgelt EKP-le antavaid järelevalveülesandeid usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega. Samas on oluline võtta rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tulemusi arvesse EKP usaldatavusjärelevalve ülesannete teostamisel, kui EKP analüüsib asjakohase usaldatavusjärelevalve käigus saadud teavet, sealhulgas järelevalvealase hindamise ja läbivaatamise protsessis, krediidiasutuste ja investeerimisühingute juhtimiskorra, protsesside ja mehhanismide piisavuse ning järelevalve alla kuuluvate üksuste juhtorganite liikmete sobivuse hindamisel. Lisaks peavad liikmesriikide krediidi- ja finantseerimisasutuste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad, usaldatavusjärelevalve asutused ja rahapesu andmebürood kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/36/EL ([7]) tegema oma vastavate pädevuste piires tihedat koostööd ja andma üksteisele asjakohast teavet oma vastavate ülesannete täitmiseks.

1.4. EKP on valmis tegema AMLAga koostööd ning toetama õigusloomeprotsessi, muu hulgas jagades oma kogemusi liidu tasandi usaldatavusjärelevalve asutusena, kui see kogemus on asjakohane rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve liidu tasandil ülesehitamisel.

1.5. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ameti loomine liidu tasandil on oluline samm, et tagada liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete ühtlasem kohaldamine kogu ELis. EKP kogemuse kohaselt tuleb selleks, et liidu tasandi usaldatavusjärelevalve asutus saaks aidata kaasa järelevalvetavade ühtlustamisele liikmesriikides, anda talle piisav vastutus nii otsese järelevalve kui järelevalvealase järelevaatamise eest. Nende ülesannetega peaksid kaasnema ka piisavad järelevalvevolitused. AMLA määrus näeb ette, et lisaks otsestele järelevalvevolitustele, mida rakendatakse esialgu suhteliselt piiratud kohustatud isikute ringi suhtes, viib AMLA läbi vastavalt finantssektori ja finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutuste korrapäraseid hindamisi ja vastastikuseid hindamisi. See aitab AMLA-l määrata riikide tasandil kindlaks parimad tavad, mida ta saab ise järgida otsese järelevalve teostamisel ning ühtlasi sätestada soovitustes või muudes regulatiivsetes väljundites, mis on suunatud konkreetsete liikmesriikide rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustele, kelle esindajad osalevad ka AMLA haldusnõukogus. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ühtlustamine ja järjepidevus aitab kaasa ka usaldatavusnõuete täitmise järelevalvele.

([5]) Vt Euroopa Keskpanga arvamus CON/2005/2, 4. veebruar 2005, Euroopa Liidu Nõukogu taotlusel, seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb rahandussüsteemi rahapesuks, sh terrorismi rahastamiseks, kasutamise tõkestamist (ELT C 40, 17.2.2005, lk 9), Euroopa Keskpanga arvamus CON/2013/32, 17. mai 2013, seoses ettepanekutega, mis käsitlevad direktiivi finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta ja määrust raha ülekandmisel edastatava teabe kohta (ELT C 166, 12.6.2013, lk 2), Euroopa Keskpanga arvamus CON/2016/49, 12. oktoober 2016, seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, mis muudab direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ja muudab direktiivi 2009/101/EÜ (ELT C 459, 9.12.2016, lk 3) ning Euroopa Keskpanga arvamus CON/2018/55, 7. detsember 2018, seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), ja sellega seotud õigusakte (ELT C 37, 30.1.2019, lk 1). Kõik EKP arvamused on avaldatud EUR-Lexis.

([6]) Vt arvamuse CON/2018/55 punkt 1.1.

([7]) Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ) (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338), artikli 117 lõige 5.

Konkreetsed märkused

2. **AMLA otsese ja kaudse järelevalve ulatus**

2.1. AMLA otsese järelevalve alla kuuluvate kohustatud isikute kindlaksmääramise kriteeriumid ([8]) on suhteliselt ranged ning komisjoni seadusandlikule ettepanekule lisatud dokumentidest võib järeldada, et nendele kriteeriumidele vastavad vaid umbes 12 kuni 20 kohustatud isikut. Ei ole teada, kui palju asjaomastest isikutest peaksid olema krediidiasutused ja investeerimisühingud, mis kuuluvad nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 ([9]) kohaselt EKP otsese usaldatavusjärelevalve alla. Järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste puhul ([10]), mis kuuluvad EKP otsese järelevalve alla ning vastavad kõnealustele kriteeriumidele, saab AMLAst EKP vastaspool igapäevase järelevalve, sobivuse hindamise ja „ühiste menetluste" ([11]) alase teabevahetuse ja koostöö valdkonnas, mis hõlmab krediidiasutuse tegevusloa taotluste hindamist, tegevuslubade kehtetuks tunnistamist ning olulise osaluse omandamise ja võõrandamise hindamist. Kui järelevalve alla kuuluvad vähem olulised üksused ([12]) vastavad AMLA määruses sätestatud kriteeriumidele, piirdub EKP ja AMLA koostöö ühiste menetluste asjakohaste aspektidega.

2.2. EKP võtab teadmiseks kavandatava otsese AMLA järelevalve piiratud ulatuse, mis on tingitud ettepaneku eelarvelistest piirangutest. EKP kogemuse kohaselt on otstarbekas sätestada liidu tasandil teostatava otsese järelevalve lai ulatus ning valida otsese järelevalve alla kuuluvad krediidiasutused ja investeerimisühingud objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel. Seetõttu toetab EKP kindlalt valitud kohustatud isikute kindlaksmääramise kriteeriumide muutmist, et protsessi tulemusena oleks AMLA otsese järelevalve alla kuuluvate kohustatud isikute ring suurem ning võiks hõlmata kohustatud isikuid, kelle peakorter asub vastavas liikmesriigis, edendades ühist järelevalvekultuuri ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvetavade ühtlustamist. See vähendaks ka õigusnormide erinevuste ärakasutamise ohtu. Ühtse järelevalvemehhanismi puhul on eesmärgi saavutamist hõlbustanud järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste valimise kriteeriumid, mille kohaselt peab EKP määruse (EL) nr 1024/2013 alusel teostama otsest järelevalvet kolme kõige olulisema krediidiasutuse suhtes igas osalevas liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud konkreetsete asjaoludega ([13]). Arvestades AMLA määruses sätestatud suhteliselt rangeid ja riskipõhiseid valikukriteeriume, oleks AMLA määruses ette nähtud valitud kohustatud isikute loetelu avaldamine samaväärne valitud järelevalve alla kuuluvate üksuste kõrge rahapesu ja terrorismi rahastamise riski staatuse kaudse avalikustamisega, mis on praegu konfidentsiaalne teave ning mida jagatakse üksnes asjaomaste asutuste vahel range teadmisvajaduse ulatuses. Eelistada tuleks objektiivseid riskipõhiseid kriteeriume, mis ei too kaasa konfidentsiaalse järelevalvealase teabe kaudset avalikustamist, sest need ei annaks turgudele soovimatuid signaale ega tekitaks AMLA otsese järelevalve alla kuuluvatele valitud kohustatud isikutele maineriski. Lisada tuleks säte, millega tagatakse liidus teabevahetus AMLA ja asjaomaste usaldatavusjärelevalve asutuste vahel kohustatud isikute hindamise käigus enne valitud kohustatud isikute loetelu avaldamist. See võimaldaks usaldatavusjärelevalve asutustel eelnevalt analüüsida nende üksustega seotud riskide võimalikku mõju usaldatavusnõuetele.

2.3. Peaaegu kõikide järelevalve alla kuuluvate oluliste ja vähem oluliste üksuste puhul on EKP peamised vastaspooled jätkuvalt riiklikud krediidi- ja finantseerimisasutuste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad ning rahapesu andmebürood. EKP on täheldanud üksikute rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutuste poolt EKP-le antud teabe kohatist heterogeensust alates 2019. aastast, mil alustati süstemaatilise koostööga rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise riiklike järelevalveasutuste ja EKP vahel pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/843 sisse viidud seadusandlikke muudatusi ([14]). See raskendab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tulemuste järjepidevat arvesse võtmist usaldatavusnõuete täitmise järelevalvel. Sellest tulenevalt toetab EKP AMLA rolli liikmesriikide ametiasutuste läbi viidava rahapesu ja

([8]) Vt AMLA määruse artiklid 12 ja 13.

([9]) Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

([10]) Nagu on määratletud Euroopa Keskpanga määruse (EL) nr 468/2014, 16. aprill 2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus) (EKP/2014/17) (ELT L 141, 14.5.2014, lk 1), artikli 2 punktis 16.

([11]) Nagu on määratletud ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 2 punktis 3.

([12]) Nagu on määratletud ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 2 punktis 7.

([13]) Vt määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 6 lõige 4.

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/843, 30. mai 2018, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, ning millega muudetakse direktiive 2009/138/EÜ ja 2013/36/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 43).

terrorismi rahastamise riskihindamise tõhustamisel ning muude rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveülesannete ühtlustamisel. Eelkõige selles osas, mis puudutab AMLA välja töötatavat metoodikat kohustatud isikute riski- ja jääkriskiprofiilide liigitamisel, on oluline saavutada mõlema metoodika kõrgetasemeline ühtlustamine, kuna mõlemad mõjutavad andmete järjepidevust, mida usaldatavusnõuete täitmise järelevalvel kogutakse ja arvesse võetakse.

2.4. Selles osas, mis puudutab AMLA määruse komisjonipoolset läbivaatamist tulevikus ([15]) toetaks EKP AMLA otseste järelevalveülesannete ulatuse edasist laiendamist selliselt, et need hõlmaksid suuremat ringi üksusi, mille üle teostab otsest järelevalvet EKP. See aitaks saavutada suurema järjepidevuse asjaomaste krediidiasutuste ja investeerimisühingute rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvealastes hinnangutes ning toetaks seeläbi usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, mille sisendiks on mõned asjaomastest hinnangutest.

3. **AMLA ja EKP koostöö**

3.1. AMLA määrus reguleerib koostööd AMLA ning muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutuste vahel ([16]). EKP toetab asjaolu, et viimati nimetatud mõiste hõlmab nelja liiki asutusi, sealhulgas EKPd usaldatavusnõuete täitmise järelevalvaja rollis ([17]). Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutuste ning usaldatavusjärelevalve asutuste vahelise teabevahetuse hõlbustamise osas võiks AMLA peamiseks lisaväärtuseks olla võimalus parandada praegust koostööd, selle asemel et luua täiendav teabevahetuse tasand teiste asutuste vahel. Sellega seoses tuleks AMLA-le anda üldine kohustus tagada koostöövahendite proportsionaalne ja tulemuslik kasutamine, et minimeerida aruandluskoormust nende asutuste jaoks, kes teevad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatega koostööd mitme kanali kaudu, sealhulgas, kuid mitte ainult, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kolleegiumid, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise andmebaas ning koostöölepingud.

3.2. AMLA määrus näeb ette, et AMLA peab oma kohustuste täitmiseks tegema vajaduse korral koostööd ka muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega ([18]). See säte peaks olema üldisem ning viide AMLA ülesannetele tuleks välja jätta. Määratluse kohaselt tuleb koostöö tegemisel arvesse võtta kõikide osalevate asutuste ülesandeid. Seetõttu on näiteks määruses (EL) nr 1024/2013 ([19]) sätestatud EKP-le kohustus teha koostööd asutustega, mis kuuluvad Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi, ning direktiivis 2013/36/EL ([20]) on nõutud, et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutused ning usaldatavusjärelevalve asutused jagaksid teavet, mis on asjakohane teavet vastuvõtva asutuse ülesannete täitmiseks, kaalumata, kas selline teabevahetus on vajalik ka teavet andva asutuse ülesannete täitmiseks. Kuigi paljudel juhtudel on see vajadus tuvastatav, ei pruugi see alati nii olla. Seetõttu on asjakohasem asendada viide AMLA ülesannetele üldisema viitega, mis nõuab, et AMLA teeks oma volituste piires koostööd muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega, tagamaks, et muud asjaomased asutused taotlevad üksnes asjakohaseid koostöövorme. See on eriti oluline EKP-taolistele usaldatavusjärelevalve asutustele, arvestades nende kohustust võtta usaldatavusnõuete täitmise hindamisel arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvealast sisendit.

3.3. AMLA määruses osutatakse teabe esitamisele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise andmebaasist, mille AMLA peab AMLA määruse kohaselt looma ([21]). EKP arusaama kohaselt on see uus andmebaas mõeldud asendama rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud puuduste andmebaasi, mille EBA pidi looma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 alusel ([22]). Need kaks andmebaasi on mitmeski mõttes erinevad. Kui EBA pidi andmebaasist teavet jagama usaldatavusjärelevalve asutustele ka omal algatusel ([23]), siis AMLA kohaselt tuleb teavet jagada vaid usaldatavusjärelevalve asutuse taotlusel ([24]). AMLA määrust tuleks muuta selliselt, et tagada teabe jagamine ka AMLA omal algatusel, nii rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutustele kui ka muudele kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele. Kui järelevalve tegija ei ole asjaomase teabe olemasolust teadlik, ei ole tal võimalik sellist teavet AMLA määruse kohaselt taotleda ([25]).

([15]) Vt AMLA määruse artikkel 88.
([16]) Vt AMLA määruse artikkel 78.
([17]) Vt AMLA määruse artikkel 2.
([18]) Vt AMLA määruse artikli 78 lõige 1.
([19]) Vt määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 3 lõige 1.
([20]) Vt direktiivi 2013/36/EL artikli 117 lõige 5.
([21]) Vt AMLA määruse artikkel 11 ja artikli 78 lõige 3.
([22]) Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12) artikkel 9a.
([23]) Vt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 9a lõige 3.
([24]) Vt AMLA määruse artikli 11 lõige 1, milles viidatakse ainult finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele, ning artikli 11 lõige 4.
([25]) Vt AMLA määruse artikli 11 lõige 4.

3.4. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise andmebaasi puhul on AMLA määruses kindlaks määratud, millist liiki teavet peavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad andmebaasi edastama ([26]), kusjuures enamus sellest kattub teabega, mida rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad peavad direktiivi 2013/36/EL artikli 117 lõike 5 kohaselt jagama ka asjaomaste usaldatavusjärelevalve asutustega. Kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 sätetega, mis käsitlevad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasi, võiks laiemalt kättesaadav andmekeskus anda väärtusliku panuse usaldatavusjärelevalve asutuste ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvemehhanismi vahelise koostöö tõhustamisse, näiteks tuginedes digitaalsetele lahendustele, mis on ELi järelevalveasutustele juba kättesaadavad (nt ühtse järelevalvemehhanismi ja ühtse kriisilahenduskorra vaheliseks koostööks). See vähendaks dubleerimist ja koormust rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele, kes peaksid vastasel juhul jagama sama teavet kaks korda – nii AMLA määruse kohase andmebaasiga kui ka asjaomaste usaldatavusjärelevalve asutustega vastavalt direktiivi 2013/36/EL artikli 117 lõikele 5.

3.5. AMLA määrus näeb ette, et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad edastaksid andmebaasi mis tahes nõuanded, mida antakse teistele „riiklikele“ asutustele seoses tegevusloa andmise menetluste, tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetluste ning üksikute kohustatud isikute aktsionäride või juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetele vastavuse hindamisega ([27]). Sõna „riiklik“ tuleks välja jätta, kuna rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad annavad selles osas teavet mitte ainult riiklikele asutustele, vaid ka EKP-le kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ([28]) ja kuuenda rahapesuvastase direktiiviga ([29]).

3.6. AMLA määrus kohaselt peab AMLA vajaduse korral sõlmima muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega vastastikuse mõistmise memorandumid ([30]). Tingimus „vajaduse korral“ on abiks, kuna rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutuste ning usaldatavusjärelevalve asutuste koostööks on juba praegu võimalik kasutada mitmeid platvorme. EKP teeb koostööd Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatega ka lepingu alusel, mille EKP allkirjastas 10. jaanuaril 2019 ([31]) kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2015/849 ([32]) (edaspidi „rahapesuvastane leping“). Rahapesuvastasel lepingul on üle 50 allakirjutanu, kuna igas liikmesriigis on tavaliselt enam kui üks krediidi- ja finantseerimisasutuste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegija, ning leping võimaldab kahepoolset koostööd EKP ja iga allakirjutanud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegija vahel. Sellise koostöö kahepoolse olemuse tõttu, ning võttes arvesse, et direktiivi (EL) 2015/849 kohase kontserniülese järelevalve puhul kasutatakse erinevaid konsolideeritud järelevalve põhimõtteid vastavalt direktiivile 2013/36/EL, ei ole rahapesuvastane leping osutunud sama õigeaegseks ja tõhusaks kui muud mitmepoolset koostööd võimaldavad vahendid, nagu näiteks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kolleegiumid. Kuigi rahapesuvastane leping võimaldab AMLA-l lepinguga hõlpsalt ühineda ning AMLA määrus võimaldab AMLA-l sõlmida EKP ja AMLA vahel ka spetsiaalse lepingu, väljendab EKP heameelt asjaolu üle, et AMLA määrus on paindlik ning võimaldab kaaluda selliste lepingute sõlmimise vajalikkust, võttes arvesse tõhusamat mitmepoolset koostööd võimaldavate muude koostöövahendite kättesaadavust, samuti AMLA võimalikku rolli, mis on laiem kui pelgalt EKPga toimuvas teabevahetuses osaleja roll.

3.7. AMLA määrus nõuab lisaks, et AMLA tagaks tõhusa koostöö ja teabevahetuse kõigi finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi kuuluvate järelevalve tegijate ja muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutuste vahel ([33]). EKP toetab seda sätet, kuna viimastel aastatel on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutuste ning usaldatavusjärelevalve asutuste jaoks loodud mitmeid teabevahetusplatvorme, mille koosmõju ei ole alati selge. Näiteks peavad eespool nimetatud järelevalveasutused vahetama teavet mitte ainult otse üksteisega, vaid ka EBA rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise andmebaasi kaudu. Seda tõhusa koostöö tagamise sätet tuleks laiendada ka rahapesu andmebüroodele ning finantssektorivälistele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele. Rahapesu andmebürood

([26]) Vt AMLA määruse artikli 11 lõige 2.
([27]) Vt AMLA määruse artikli 11 lõike 2 punkt d.
([28]) Vt direktiivi 2013/36/EL artikli 117 lõige 5.
([29]) Vt kuuenda rahapesuvastase direktiivi artikli 48 lõige 1.
([30]) Vt AMLA määruse artikli 78 lõige 2.
([31]) Vt direktiivi (EL) 2015/849 artikli 57a lõike 2 kohane mitmepoolne kokkulepe teabevahetuse praktilise korra kohta.
([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/849, 20. mai 2015, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).
([33]) Vt AMLA määruse artikli 78 lõige 3.

ja krediidiasutuste usaldatavusjärelevalve asutused on juba kohustatud tegema koostööd vastavalt direktiivile 2013/36/EL. Kuna AMLA haldusnõukogu hõlmab ka kõikide liikmesriikide rahapesu andmebüroosid ning kuna AMLA peab haldama rahapesu andmebüroode tegevuse toetamise ja koordineerimise mehhanismi ([34]), näib rahapesu andmebüroode lisamine selle sätte kohaldamisalasse olevat põhjendatud. Finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate puhul võib usaldatavusjärelevalve asutustel olla vaja teha nendega koostööd, kui finantssektorivälised kohustatud isikud (näiteks krüptovarateenuse osutajad) kuuluvad krediidi- või finantseerimisasutustega samasse konsolideerimisgruppi. Finantssektoriväliste järelevalve tegijatega tehtava koostöö üldisemas kontekstis ning vastavalt soovitusele, mille EKP tegi oma eraldi arvamuses, milles käsitletakse esimest rahapesuvastast määrust ja kuuendat rahapesuvastast direktiivi, võiks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele antavaid teabe jagamise lube täiendada, et võimaldada neil jagada teavet laiema ringi asutustega. AMLA määruse kaudu ([35]) laieneks asjaomane täiendus automaatselt konfidentsiaalse teabe muude asutustega jagamise lubadele, mis AMLA-le on antud.

3.8. Võimalike regulatiivsete väljundite (näiteks suuniste või tehniliste standardite) osas, mis on suunatud nii rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele kui ka usaldatavusjärelevalve asutustele või muudele asutustele või mis mõjutavad neid, on oluline, et AMLA teeks asjaomaste väljundite kujundamisel koostööd EBA, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega (EIOPA). Üldist nõuet, mille kohaselt peab AMLA tegema koostööd EBAga ([36]) tuleks muuta ning lisada konkreetne viide koostööle regulatiivsete väljundite kujundamisel, sarnaselt AMLA ja Euroopa Andmekaitsenõukogu vahelisele koostööle, nagu pakkus välja komisjon ([37]).

4. **Otseses ja kaudses järelevalves kasutatavad menetlused**

4.1. Sarnaselt EKP usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ülesannetele on ette nähtud, et AMLA kasutab oma otseste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ülesannete täitmisel ühiseid järelevalvemeeskondi. AMLA määrus näeb ette, et AMLA ühised järelevalvemeeskonnad koosnevad nii AMLA töötajatest kui ka riiklike finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate töötajatest ning et kokkuleppel asjaomaste finantssektori järelevalve tegijatega delegeeritakse ühise järelevalvemeeskonna koordinaator AMLAst selle liikmesriigi finantssektori järelevalve tegijale, kus asub valitud kohustatud isiku peakorter ([38]). Seadusandlikule ettepanekule lisatud dokumentides on täiendavalt märgitud, et peaaegu kõik AMLA töötajad, kes kuuluvad ühistesse järelevalvemeeskondadesse, asuvad füüsiliselt liikmesriikides. EKP arusaama kohaselt tuleks mõistet „delegeeritakse“ ([39]) antud kontekstis mõista selliselt, et ühise järelevalvemeeskonna koordinaator on AMLA töötaja, kuid tema tavapärane töökoht ei ole AMLA peakontoris, vaid liikmesriigis, kus asub järelevalve alla kuuluva üksuse peakorter. Seega ei tähenda mõiste „delegeeritakse“ mingil viisil AMLA volituste delegeerimist riiklikule finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijale või mis tahes muule liikmesriigi asutusele. Lisaks märgib EKP, et AMLA määrus annab ühistele järelevalvemeeskondadele nii kaugjärelevalve kui kohapealsete kontrollide läbiviimise õiguse.

4.2. EKP toetab valitud kohustatud isikute suhtes järelevalvealaste otsuste tegemise volituste andmist AMLA juhatusele, mis on oluline samm rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tugevdamisel ELis. EKP teadvustab täielikult, et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve võib nõuda usaldatavusjärelevalvega võrreldes teistsugust korraldust, kuid soovib jagada oma kogemusi seoses ühtse järelevalvemehhanismi raames loodud ühise järelevalverühmaga. Ühtse järelevalvemehhanismi ühiseid järelevalverühmi juhib samuti ühise järelevalverühma koordinaator, kes on alati EKP töötaja. Ühise järelevalverühma koordinaator asub siiski alati EKP asukohas Maini-äärses Frankfurdis, mitte liikmesriigi tasandil. Ühise järelevalverühma teiste liikmete hulka kuuluvad nii EKP töötajad kui riiklike pädevate asutuste töötajad. Ühise järelevalverühma liikmed, kes on EKP töötajad, asuvad samuti EKPs, mitte liikmesriikide tasandil. EKP kogemuse kohaselt hõlbustab see asutusesisest teabevahetust ja parimate tavade jagamist ning aitab kaasa ühise järelevalvekultuuri loomisele. Selleks et soodustada ühise järelevalverühmasisest dialoogi iga järelevalve alla kuuluva üksuse optimaalse järelevalvemenetluse osas, ei ole ühtse järelevalvemehhanismi ühise järelevalverühma koordinaator üldjuhul pärit riigist, kus asub järelevalve alla kuuluva panga peakorter. Põhimõtteliselt nimetatakse ühiste järelevalverühmade koordinaatorid ametisse kolmeks kuni viieks aastaks ning eeldatakse, et nad roteeruvad korrapäraselt (pidades silmas, et kõik ühise järelevalverühma liikmed ei saa samal ajal roteeruda).

([34]) Vt AMLA määruse artiklid 33 kuni 37.
([35]) Vt AMLA määruse artikkel 75.
([36]) Vt AMLA määruse artikli 77 lõige 1.
([37]) Vt AMLA määruse artikli 77 lõige 2.
([38]) Vt AMLA määruse artikkel 15.
([39]) Vt AMLA määruse artikli 15 lõige 2.

4.3. Mis puudutab kaugjärelevalve ja kohapealse järelevalve ülesannete täitmist ühes ja samas rühmas, siis EKP kogemuse kohaselt aitab sõltumatu kohapealse kontrolli funktsioon koos korrapärase dialoogiga kohapealse ja kaugjärelevalve rühmade vahel parandada EKP pideva järelevalve kvaliteeti. Eelkõige aitab see tagada, et varem saadud teabe põhjal moodustatud ühise järelevalverühma seisukohad ei mõjuta kohapealsete kontrollide tulemusi. Nagu on selgitatud EKP juhendis kohapealsete kontrollide ja sisemudelite uurimise kohta, on kohapealsed kontrollid mõeldud täiendama pidevat järelevalvet. Euroopa Keskpank saab krediidiasutuste kohta põhjalikke teadmisi pideva kaugjärelevalve kaudu, mis tugineb eeskätt krediidiasutuste esitatud teabele, ja kohapealsete kontrollide kaudu, mille abil EKP hindab muu hulgas pideva järelevalve tegemiseks kasutatava teabe täpsust. Kohapealse kontrolli rühm, sealhulgas missioonijuht, tegutseb ühisest järelevalverühmast sõltumatult, kuid teeb sellega koostööd. Kui järelevalveotsus kontrolli läbiviimise kohta on vastu võetud, vastutab selle läbiviimise eest ainuisikuliselt missioonijuht, kelle ülesanne on koostada kontrollirühma leidude põhjal aruanne. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 144 kohaselt vastutab EKP kontrollirühmade moodustamise ja koosseisu eest riiklike pädevate asutuste kaasabil ([40]). Kontrollirühma võivad kuuluda EKP kontrollijad, kontrollitava juriidilise üksusega seotud liikmesriigi pädeva asutuse järelevalveametnikud ja muude riiklike pädevate asutuste järelevalveametnikud, aga ka ühise järelevalverühma liikmed ja muud EKP poolt volitatud isikud. Olenemata päritolust tegutsevad kõik rühmaliikmed EKP nimel missioonijuhi alluvuses. Ühise järelevalverühma liiget ei määrata missioonijuhiks. EKP kogemuse kohaselt võib nii kohapealseid kontrolle läbiviiva kui kaugjärelevalve ülesandeid täitva rühma tulemuslik mehitamine osutuda keeruliseks; ressurssidest, millest piisab igapäevaseks tegevuseks, ei pruugi piisata olukorras, kus osa rühmast osaleb kohapealses kontrollis ([41]). Lisaks on erinevate riiklike pädevate asutuste töötajate kaasamine kohapealse kontrolli rühmadesse osutunud oluliseks ühtse järelevalvemehhanismi kohapealse tegevuse osas ühise lähenemisviisi väljatöötamisel.

4.4. AMLA määruses on sätestatud AMLA järelevalvevolitused ([42]) AMLA otsese järelevalve alla kuuluvate valitud kohustatud isikute osas, mis täiendavad järelevalvevolitusi, mis antakse kuuenda rahapesuvastase direktiivi kohaselt kõikidele riiklikele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatele ([43]). Samuti võib AMLA juhiste andmise teel riiklikelt finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutustelt nõuda, et nad kasutaksid oma volitusi vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustele, kui AMLA määrusega ei anta selliseid volitusi AMLA-le. Need volitused kattuvad osaliselt määrusega (EL) nr 1024/2013 EKP-le antud volitustega ning üldisemalt direktiivis 2013/36/EL ette nähtud usaldatavusjärelevalve asutuste volitustega, näiteks õigusega piirata järelevalve alla kuuluvate üksuste majandustegevust, tegevust või võrgustikku ([44]) või õigusega nõuda muutuseid järelevalve alla kuuluva üksuse juhtorganis ([45]). Juba praegu esineb direktiivist (EL) 2015/849 ning selle riigisisestest rakendusaktidest tulenevate rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate järelevalvevolituste osas kattuvusi. Selliste järelevalvevolituste kattuvuste tõttu peavad usaldatavusjärelevalve asutused ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijad tegema koostööd, et vältida võimalikke konflikte ja soovimatuid tagajärgi, sealhulgas samale krediidiasutusele suunatud järelevalvemeetmete kooskõlastamata kuhjumist. EKP on selles osas valmis tegema koostööd nii AMLAga kui riiklike rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijatega. Lisaks on oluline tagada, et enne haldussanktsioonide ja -meetmete kohaldamist kohustatud isikute suhtes, kes kuuluvad ka muude asutuste järelevalve alla, koordineerib AMLA oma järelevalvetegevust muude asjaomaste asutustega, eelkõige asjaomaste krediidiasutuste usaldatavusjärelevalve asutustega, kui need järelevalvemeetmed võivad asjaomaseid asutusi mõjutada. Seetõttu soovitab EKP kuuendat rahapesuvastast direktiivi käsitlevas eraldi arvamuses kuuendat rahapesuvastast direktiivi muuta, et piirata järelevalvevolituste võimaliku kooskõlastamata kasutamise soovimatut mõju sama kohustatud isiku suhtes. Võttes arvesse esimese rahapesuvastase määruse, kuuenda rahapesuvastase direktiivi ja AMLA määruse asjakohaseid sätteid ([46]) kohaldatakse kuuendas rahapesuvastases direktiivis sätestatud koordineerimisnõuet EKP arusaama kohaselt nii riiklike rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate kui AMLA suhtes.

([40]) Mõiste „riiklik pädev asutus“ on määratletud määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 2 punktis 2.

([41]) Ühtse järelevalvemehhanismi kontekstis on kohapealne järelevalve (st kontroll) konkreetne ülesanne, mis täidetakse EKP ja riiklike pädevate asutuste spetsiaalsete struktuuride kaudu, sealhulgas iga kontrolli jaoks ette nähtud *ad hoc* missioonide kaudu, mille töötajad vajavad erioskusi ja kättesaadavust (pikaajalised eemalviibimised kontorist/kodust). Oluliste krediidiasutuste ja investeerimisühingute osas pühendab ühtne järelevalvemehhanism tervikuna konkreetsele kohapealse kontrolli funktsioonile ligikaudu 40 % kaugjärelevalveks eraldatud ressurssidest täistööajale taandatult (ühiste järelevalverühmade kaudu).

([42]) Vt AMLA määruse artikkel 20.

([43]) Vt kuuenda rahapesuvastase direktiivi artikkel 41.

([44]) Vt AMLA määruse artikli 20 lõike 2 punkt d.

([45]) Vt kuuenda rahapesuvastase direktiivi artikli 41 lõike 1 punkt f.

([46]) Vt eelkõige AMLA määruse artikli 20 lõige 3, milles on sätestatud, et AMLA-l on ka volitused ja kohustused, mis on järelevalveasutustel asjaomase liidu õiguse alusel.

4.5. AMLA kaudse järelevalve tegija rolli osas toetab EKP ettepanekut anda AMLA-le ülesanne viia läbi kaudset järelevalvet valimata jäetud kohustatud isikute üle, kuna see aitab kaasa järelevalve ühtsusele ning võimaldab AMLA-l taotleda riiklikult rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijalt erandlikel asjaoludel järelevalvemeetmete võtmist. Samuti võimaldab AMLA määrus selgelt määratletud juhtudel AMLA-l taotleda komisjonilt luba valimata jäetud kohustatud isikuga seotud järelevalvevolituste üleandmiseks riiklikult rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijalt AMLA-le ([47]). AMLA-l on lubatud selline taotlus komisjonile esitada üksnes juhul, kui riiklik rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegija ei rahulda AMLA taotlust võtta vastu kohustatud isikule adresseeritud otsus. Kuigi praktikas võib esineda juhtumeid, kus nii riiklik rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegija kui ka AMLA lepivad kokku järelevalvevolituste üleandmises, ei näe AMLA määrus ette konkreetset üleandmise menetlust, kui riiklik rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegija asjaomast taotlust ei rahulda. Sellega seoses märgib EKP, et nii määrus (EL) nr 1024/2013 (EKP puhul) kui ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 806/2014 ([48]) (Ühtse Kriisilahendusnõukogu puhul) võimaldavad järelevalvevolituste ülevõtmist ka vastava riikliku asutuse taotlusel ([49]). See võimalus tuleks kättesaadavaks teha ka rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis kuni kolmeks aastaks. Kui see võimalus AMLA määrusesse lisatakse, tuleks analüüsida komisjoni asjakohast kaasamist sellesse menetlusse, võttes muu hulgas arvesse Meroni doktriiniga kehtestatud piiranguid ([50]).

4.6. EKP toetab volitusi ja vahendeid, mis on AMLA-le ette nähtud järelevaatamisfunktsiooni täitmiseks ja kõrgete järelevalvestandardite tagamiseks kogu liidus. EKP juhib tähelepanu asjaolule, et AMLA järelevaatamisvahendid valimata jäetud kohustatud isikute kohta teabe kogumise osas ei hõlma mõningaid EKP käsutuses olevaid vahendeid vähem oluliste üksuste kohta teabe kogumiseks.

4.7. EKP kogemus on näidanud, et tulemusliku järelevaatamise tagamiseks on vaja leida tasakaal järelevalve ühtsuse ning üksusepõhise järelevaatamise vahel. See on võimas vahend, millega hinnata erinevates liikmesriikides kehtestatud järelevalvemeetodite tulemuslikkust ning võimaldada kaudse järelevalve tegijal vajaduse korral õigeaegselt sekkuda. EKP märgib, et AMLA määruse kohaselt peavad finantssektori järelevalve tegijad esitama AMLA-le teabe valimata jäetud kohustatud isikute kohta ainult väga vähestel juhtudel ([51]).

4.8. EKP soovib jagada oma kogemusi vähem oluliste üksuste järelevaatamisstruktuuri osas ühtses järelevalvemehhanismis. Raamistikuga on EKP-le antud võimalus luua vähem oluliste üksuste kategooriad vastavalt nende riskiastmele ja mõjule ning nõuda riiklikelt pädevatelt asutustelt erineva tasandi teavet (nt eelnev teavitamine ainult eriti prioriteetsete vähem oluliste üksuste puhul, samas kui kõik vähem olulised üksused on kohustatud esitama iga-aastase järelaruande ning teatama finantsolukorra halvenemisest). Selline lähenemisviis võimaldab tagada järelevaatamisfunktsiooni proportsionaalsuse ning suunata ressursid kõige kriitilisematele juhtumitele. Järelevaatamisülesannete täitmiseks (nt horisontaalseks läbivaatamiseks, konkreetse üksuse eriolukorra hindamiseks või riiklike pädevate asutustega teadliku dialoogi pidamiseks) on otstarbekas esitada iga-aastaselt miinimumteave kõigi vähem oluliste üksuste kohta. Lisaks on EKP osalenud mitme vähem olulise üksuse kohapealses kontrollis, et täiendavalt toetada oma järelevaatamisfunktsiooni täitmist.

4.9. AMLA määruse kohaselt ([52]) peavad finantssektori järelevalve tegijad teavitama AMLAt, kui valimata jäetud kohustatud isiku olukord halveneb kiiresti ja märkimisväärselt. Kuna asjaomased kriteeriumid on suhteliselt kitsad ja kumulatiivsed, ei oleks AMLAt vaja teavitada olukorrast, kus valimata jäetud kohustatud isiku olukord halveneb märkimisväärselt, kuid mitte kiiresti, või olukorrast, mis vajab kohest tähelepanu, kuid millega ei kaasne kiire ja märkimisväärne olukorra halvenemine (näiteks kui tuvastatakse olulised pikaajalised rikkumised).

([47]) Vt AMLA määruse artikkel 30.

([48]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 806/2014, 15. juuli 2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).

([49]) Vt määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 6 lõike 5 punkt b ja määruse (EL) nr 806/2014 artikli 7 lõike 4 punkt b.

([50]) Euroopa Kohtu 13. juuni 1958. aasta otsus, Meroni vs ülemamet, C-9/56, ECLI:EU:C:1958:7; Euroopa Kohtu 14. mai 1981. aasta otsus, Romano, C-98/80, ECLI:EU:C:1981:104; Euroopa Kohtu 12. juuli 2005. aasta otsus, Alliance for Natural Health jt, C-154/04 ja C-155/04, ECLI:EU:C:2005:449; ja Euroopa Kohtu 22. jaanuari 2014. aasta otsus, Ühendkuningriik vs parlament ja nõukogu, C-270/12, ECLI:EU:C:2014:18.

([51]) Vt AMLA määruse artiklid 29 ja 30.

([52]) Vt AMLA määruse artikli 30 lõige 1.

4.10. AMLA määrusega ette nähtud vaidlustusnõukogu ([53]) moodustatakse sarnaselt määrusega (EL) nr 1024/2013 ette nähtud vaidlustusnõukoguga. EKP märgib, et lisaks eeltoodud mudelile on võimalik kasutada ka muid lähenemisviise, näiteks EBAs, ESMAs, EIOPAs ja Ühtses Kriisilahendusnõukogus kasutatav mudel, mille puhul apellatsiooniorganid võtavad muu hulgas vastu otsuseid, mis on siduvad asjaomaste asutuste jaoks, kes võtavad seejärel vastu lõplikud läbivaadatud otsused. AMLA jaoks kõige sobivama lahenduse kavandamisel võiks seega olla kasu kõikide mudelite raames kogutud kogemuste võrdlemisest.

4.11. Kui AMLA järelevalvealane sekkumine hõlmab juhiseid või taotlusi riigi ametiasutustele, võivad riigisisese õigusraamistikuga antud volituste ja kohustuste erinevused, mis tulenevad muu hulgas siseriiklikest haldusseadustest, olla olulised tegurid, mida tuleb arvesse võtta. Sellistes olukordades oleks AMLA-l kasu riigi ametiasutuste kaasabist asjaomaste juhiste mõju ja piiride analüüsimisel, sealhulgas järelevalvemeetmete rakendamises osalevate asutuste võimaliku lepinguvälise vastutuse analüüsimisel. EKP arusaama kohaselt oleks selline kaasabi kaetud AMLA määruse üldiste koostöösätetega ([54]).

5. **AMLA juhtimisstruktuur ja järjepidevuse tagamine**

5.1. AMLA haldusnõukogul on kaks koosseisu: järelevalvekoosseis ja bürookoosseis ([55]). Järelevalvekoosseisus tegutsev haldusnõukogu peab vaatlejana koosolekutele lubama ka EKP järelevalvenõukogu määratud EKP esindaja ja iga Euroopa järelevalveasutuse esindaja, kui arutatakse nende pädevusalas olevaid küsimusi.

5.2. EKP toetab seda sätet, kuna see hõlbustab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning usaldatavusnormatiivide ja nende täitmise järelevalve vajalikku koostoimet. Praegu aitab EKP usaldatavusnõuete täitmise järelevalve seisukohast kaasa EBA rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alalise komitee tööle ([56]). EKP arusaama kohaselt asendab EKP vaatlejaroll AMLAs praktikas tema praeguse vaatlejarolli rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alalises komitees, kuna viimati nimetatud komitee tegevus lõpetatakse ([57]). Sellega seoses tuleks AMLA määrust ([58]) muuta selliselt, et see viitaks „EKP esindajale“, mitte „EKP järelevalvenõukogu määratud esindajale“. EKP mõistab, et sätte sõnastus põhineb määruses (EL) nr 1093/2010 kasutatud sõnastusel ([59]). Konkreetsete EKP organite osalemine EKP esindajate määramise protsessis on aga nende organite pädevuse küsimus, mis on kindlaks määratud eelkõige aluslepingutes, EKPSi põhikirjas ja määruses (EL) nr 1024/2013 ning seega EKP sisekorralduse küsimus. Kui AMLA määrus sekkuks EKP sisekorraldusse, määrates kindlaks, milline EKP organ peaks vastutama oma esindaja määramise eest, ei oleks see ilmselt asjakohane.

5.3. Samuti avaldab EKP toetust asjaolule, et bürookoosseisus tegutsevasse AMLA haldusnõukogusse kuulub ka Euroopa Pettustevastane Amet, Europol, Eurojust ja Euroopa Prokuratuur, ning et AMLA määrus sisaldab nõuet, mille kohaselt peab AMLA nende liidu asutustega koostööd tegema ([60]). Rahapesu andmebüroode ja kriminaalõigusega seotud pädevustega liidu asutuste vaheline tõhustatud koostöö, mida AMLA on mõeldud edendama, on oluline samm edasi eelkõige organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses.

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud kavandatavat määrust muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. Tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EUR-Lexis.

([53]) Vt AMLA määruse artiklid 60 kuni 63.
([54]) Vt artikli 7 lõige 2 kõikide olukordade osas ning artikli 14 lõige 2 valitud kohustatud isikute järelevalve osas.
([55]) Vt AMLA määruse artikkel 46.
([56]) Vt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 9a lõige 7.
([57]) Vt AMLA määruse artikkel 86 (millega tunnistatakse kehtetuks määruse (EL) nr 1093/2010 artiklid 9a, 9b ning mitmed muud sätted).
([58]) Vt AMLA määruse artikli 46 lõige 4.
([59]) Vt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 9a lõige 8.
([60]) Vt AMLA määruse artikkel 80.

Frankfurt Maini ääres, 16. veebruar 2022

EKP president
Christine LAGARDE